

բոլորումն է. գեթ յայտ գիտակցութիւն հաստատեալ է քաղաքական ազատութիւն մարդոյս: Սակայն եւ այնպէս հարկ է միշտ պահել ի մտի զբանս Յովհաննու Մկրտչին թէ՛ «Ո՛ր է կարէ մարդ տունուլ յանձնէ եւ ոչ ինչ, եթէ ոչ իցէ տուեալ յերկնից ի վերուստ» (ՅՆ 3, 27), «զի ամենայն տուրք բարիք եւ ամենայն պարգեւք կատարեալք ի վերուստ են իջեալ առ ի Հօրէն լուսոյ» (Յկ 1, 17): Քաջ իմն է արութեամբ առ սել՝ զինչ եւ եմ, յիմում սեպհական գոյութեան, յիմում բուններքսագոյն կեանս, ինեւ ինքնին անձամբ անձին եմ: Այլ սակայն եթէ ամենայն իրօք իրաւացիկ լինէր այդ յանձնապատան յանդուգն մտածութիւն, հնար էր նաեւ տակ՝ զոր ինչ միանգամ կամիմ լինել, կարող եմ: Մանաւանդ թէ՛ հանգամանք իրաց աշխարհիս զնորին հակառակն ցուցանեն: Առաւել իրաւամբք պարտ է խոստովանել ընդ Պաւղոսի Առաքելոյ թէ՛ «Ծնորհօքն Աստուծոյ եմ զինչ եւ իցեմ» (1 Կր 15, 10): Ոչ միայն առաջին կենսական բողբոջն յայտ առնէ զգոյութիւն Արարչին, այլ նաեւ զարուեսն՝ որ զայն կը վարդապետէ, մըրիկն՝ որ զնոյն կը ջախջախէ:

Ապաքէն ամենայն հանգամանք իրաց, որք զմեզ կը շրջապատեն, հուսկ ուրեմն հաստատեալ կան եւ կը հանգչին ի ձեռս նախախնամութեան. նոյնպէս եւ կամք մարդոյ, որ՛չափ եւ ազատ իցէ, ո՛չ եթէ ինքն ըստ ինքեան, անձամբ յանձնէ, բացարձակ անկախութեամբ է զոր ինչ է. վասն զի ամենայն ինչ որ կեանքն է եւ զայն կը կազմէ եւ կը կերպարանէ ի բնէ եւ ըստ սկզբան կանոնեալ կարգեալ է յԱստուծոյ, եւ այն՝ պէսպէս պայմանօք եւ ազգի ազգի յօրինուածովք: Յոյր սակս վասն գործական կենաց եւ վարուց տակի է թէ՛ որ ոք ո՛չ կարէ զոր ինչ կամի, պարտի կամել միայն զոր ինչ կարէ. ըստ այսմ մարդս կարող է տունել զամենայն ինչ զոր կամի, եթէ միայն կամի զոր ինչ կարէ, կամ լաւ եւս զոր ինչ պարտի: Ապա թէ ոչ, որպէս յաճախ կը պատահէ, ուր կամաց եւ կարծեցեալ կարողութեան անհաւասարութիւն եւ անհամեմատութիւն գտանի, ամբողջ կեանք մի կը սպառի եւ ընդունայն կը զոհուի, — կեանք մի որոյ զամբանադիրն կը ծանուցանէ թէ՛ սա կա-

մեցաւ զոր ինչ ո՛չ կարէր, եւ կարէր զոր ինչ ո՛չ կամեցաւ: —

Արդարեւ գծուարին առ իմանալ եւ մեկնել են սոյնպիսի իրողութիւնք եւ ելք իրաց աշխարհիս, եւ տնօրէնութիւնք նախախնամութեան: Սակայն, յամենայն դէպս, ամենայն քրիստոնեայ անձն հեղութեամբ եւ երկիւղածութեամբ կը հաւատայ թէ՛ Աստուած է որ յաջողէ ի մեզ զկամելն եւ զառնելն, ըստ յառաջագործեան իւրում, եւ որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւրոց (Փպ 2, 13 եւ Եփ 1, 11). եւ անդէն իսկ եռանդամբ կը ձայնակցի Պաւղոսի Առաքելոյ գոչելով «Ո՛ր խորք մեծութեան եւ իմաստութեան եւ գիտութեանն Աստուծոյ, որպէս առանց քննելոյ են դատաստանք Նորա, եւ առանց զննելոյ են ձանապարհք Նորա եւն.» (Հռ 11, 33): —

(Շարունակելի)

Յ. Յ. Մ.

Մ Ո Վ Է

(Միջերկրականի վրայ)

Գեաին մը լոյծ, երկընքի պէս կապուտակ, Խորրով ծանօթ ու անծանօթ. — իր լեզուն Ալեալներն են, խորհուրդներով ակաղծուն, կը տարածուին Զեփիւռներու շունչին տակ:

Կ'ուզես խօսիլ, զիտնալ իրենց նըպատակ, — Ինչե՛ր արդեօք կան մէջն անոնց ծալքերուն. Ի՛նչ յոյսեր վառ, ո՛րչափ կեանքիւր բիւր, բեղուն ծածկըւած են ծովիւրուն ծոցն անյատակ:

Յա՛նկարծ ահա մըռայլ շունչ մը դըժընդակ, Կը մըրրրկէ խաղաղ ծալքերը ծովուն, Որք մոլեգնած միւն փրփուրներ կը զեղուն, Իրք պատասխան հարցումներուդ խեղկատակ:

ԲԱԿ

